

DE HISTORISCHE **BINNENSTAD VAN** **ZUTPHEN: OUDE** **LIEFDE ROEST NIET**

MAREEN GROENEWEGEN EN MONIQUE HEFFELS

In 1991 bestond Zutphen achthonderd jaar. Ter gelegenheid van deze verjaardag werd een aantal evenementen georganiseerd, waaronder een symposium dat gewijd was aan de relatie tussen de oude stad en de oudere mens. In het kader van dit symposium werd een onderzoek uitgevoerd naar de emotionele binding die Zutphense ouderen met hun historische binnenstad hebben.

Het onderzoek 'Oude liefde roest niet', waarvoor een schriftelijke enquête werd opgesteld, werd gehouden onder zestig-plussers die geheel of gedeeltelijk zelfstandig in Zutphen wonen. Nagegaan werd of Zutphense ouderen emotioneel verbonden zijn met hun historische binnenstad, en zo ja, welke persoonlijke kenmerken deze emotionele binding verklaren. Tevens werd onderzocht of emotionele binding samenhangt met gedrag, contacten in de binnenstad en gevoel van (on)veiligheid, en of de emotionele binding invloed heeft op de beleving van de historische binnenstad. Tenslotte werden enkele algemene vragen gesteld over de historische binnenstad.

BINDING

De emotionele binding werd op twee manieren gemeten. De respondenten moesten eerst aangeven of zij het al dan niet eens waren met de stelling 'Ik voel mij verbonden met de historische binnenstad van Zutphen'. Vervolgens moesten zij aangeven of zij het al dan niet eens waren met een aantal andere stellingen. Deze stellingen hadden betrekking op een aantal componenten betreffende het begrip emotionele binding: streven naar een voortzetting van de relatie met de binnenstad, interesse in de historische binnenstad, gevoeligheid voor kritiek, trots op de historische binnenstad en een eventuele oordeelsvertekening. De antwoorden op de stellingen werden bij de verwerking van de gegevens met elkaar gecombineerd.

De beleving van de historische binnenstad werd gedefinieerd als 'het denken over, het voelen voor en het handelen in de historische binnenstad'. Er werden drie belevingsaspecten onderscheiden: waardering, herkenning en bezichtiging. De waardering en de herkenning van de historische binnenstad werden gemeten aan de hand van tien foto's van plaatsen in de historische binnenstad. De respondenten moesten aangeven of zij de getoonde plaatsen op de foto's mooi dan wel lelijk vonden. Tevens moesten zij de naam van de plaats noemen. Het aantal keer dat een respondent aanwezig is geweest bij Zutphen op Zondag, de Zutphense monumentendag met rondleidingen en dergelijke, was een maat voor de bezichtiging van de historische binnenstad.

RESULTATEN

Het merendeel van de ondervraagde

De Proostdijsteeg in de historische binnenstad van Zutphen. Foto: Mareen Groenewegen en Monique Heffels.

Zutphense ouderen voelt zich emotioneel verbonden met de historische binnenstad. Van deze ouderen is bijna de helft (46%) het volledig eens met de stelling 'Ik voel mij verbonden met de historische binnenstad van Zutphen'; 17% van de ouderen is het meer eens dan oneens met deze stelling. De tweede meting van emotionele binding, via een combinatie van uitspraken, laat zien dat ongeveer 60% van de ouderen zich emotioneel verbonden voelt met de historische binnenstad. Deze percentages liggen hoger dan de percentages die zijn gevonden in literatuuronderzoek.

Als het gaat om de beleving van de historische binnenstad blijkt dat de ouderen een hoge waardering hebben voor de getoonde plaatsen van de historische binnenstad. Zij vinden de getoonde plekken mooi (48%) tot heel mooi (40%). De herkenningsscore is hoog: 65% herkende meer dan de helft van de getoonde plekken, 17% herkende zelfs alle plaatsen. De onderzochte ouderen hebben een lage bezichtigingsscore. Van deze ouderen is 64% nooit aanwezig geweest bij Zutphen op Zondag, slechts 13% is meerdere keren aanwezig geweest.

AANBEVELINGEN

Op basis van het onderzoek kunnen een aantal aanbevelingen worden gedaan. Deze aanbevelingen hebben met name betrekking op stimulering van een emotionele binding, aangezien de ouderen die meer emotioneel aan de historische binnenstad verbonden zijn de binnenstad meer waarderen en vaker bezichtigen. De belangrijkste aanbevelingen zijn: het creëren van meer huisvestingsmogelijkheden voor ouderen, het stimuleren van mogelijkheden om ouderen langer in de binnenstad te laten wonen, het verbeteren van de bereikbaarheid van de historische binnenstad en het bevorderen van de ontmoetingsfunctie.

De emotionele binding aan de historische binnenstad hangt samen met de beleving van deze binnenstad. De onderzochte ouderen die meer emotioneel verbonden zijn, waarderen en bezichtigen de historische binnenstad meer. De emotionele binding aan de historische binnenstad hangt niet samen met de herkenning van de historische binnenstad.

Mareen Groenewegen en Monique Heffels zijn beide als woonecologe afgestudeerd aan de Landbouwniversiteit Wageningen. Monique Heffels is werkzaam bij Woningbouwvereniging Spekholzerheide in Kerkrade, Mareen Groenewegen is werkzaam bij de Nederlandse Woonbond. Dit artikel is gebaseerd op hun afstudeerscriptie *Oude liefde*